

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-14

HSN 2016-4460

Handläggare:
Peter Lundqvist

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-11-22

Svar på skrivelse från Susanne Nordling (MP) om att länets hälsomottagningar är nedläggningshotade

Ärendebeskrivning

I ärendet redovisas svar på skrivelse från Susanne Nordling (MP) om att länets hälsomottagningar är nedläggningshotade.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-10-14
Skrivelse från Susanna Nordling (MP), 2016-09-27

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Susanne Nordling (MP) ställer i skrivelsen ett antal frågor med anledning av förvaltningens förslag till en omprövning av avtalen med länets hälsomottagningar.

I linje med vad som framförs i skrivelsen vill förvaltningen inledningsvis framhålla att det hälsofrämjande arbetet är en mycket viktig del i den framtida hälso- och sjukvården. I alla avtal som tecknas med vårdgivare i Stockholms läns landsting tydliggörs betydelsen av detta förhållningssätt och som del i avtalskraven ingår skyldigheten att följa de riktlinjer och handlingsprogram som är framtagna inom området.

Huvuddelen av det hälsofrämjande arbetet i primärvården bedrivs av länets barnvårdscentraler, husläkarmottagningar och primärvårdsrehabiliteringsenheter. De rådgivande hälsofrämjande insatserna inom primärvårdsrehabiliteringen utförs av arbetsterapeuter, fysioterapeuter och dietister. På länets husläkarmottagningar utförs insatserna i huvudsak av mottagningens distriktssköterskor. Sedan några år tillbaka utgår en särskild ersättning till länets husläkarmottagningar för distriktssköterskans rådgivande samtal inom områdena tobaksbruk, alkoholvanor, matvanor och fysisk aktivitet. Nämnade insatser är individbaserade och tilläggas kan

att det även pågår ett arbete med att pröva formerna för befolkningsinriktade hälsofrämjande insatser vid sex vårdcentraler i länet.

Målgruppen för de tre hälsomottagningar är patienter i behov av mer kvalificerade hälsofrämjande insatser som kräver teamsamverkan mellan olika personalkategorier. Mottagningarna etablerades under perioden september 2014 till och med första kvartalet 2015 i länsdelarna Haninge, Södertälje och Tensta/Rinkeby. Teamet som bemannar mottagningar består av läkare, distriktssköterska, fysioterapeut och hälsopedagog/hälsoutvecklare. Därutöver ska teamet i enlighet med avtalet ha tillgång till psykolog och socionom. Efter verksamhetens driftsstart sågs en ökning av besöken, men därefter har besöksvolymerna stabiliserats på en nivå som motsvarar totalt ca 600 besök per månad och på helår således ca 7 000 – 7 500 besök. Hälsomottagningarna ersätts genom ett anslag motsvarande totalt drygt 20 miljoner per år, där huvudelen av ersättningen baseras på personalkostnaden för det team som ska bemanna verksamheten. Baserat på de nämnda besöksvolymerna uppgår således kostnaden per besök i dag till ca 2 700 kr. Som jämförelse kan nämnas att kostnaden per besök för rådgivande hälsofrämjande insatser som tillhandahålls av länets husläkarmottagningar uppgår till 300- 400 kronor per besök. Insatser som tillhandahålls av arbetsterapeuter, fysioterapeuter och dietister inom primärvårdsrehabiliteringen ersätts med 420 – 620 kronor per besök baserat på resursåtgång vid besöket.

Mot bakgrund av landstingets prognostiserade underskott för innevarande år och de åtgärder som måste vidtas för att undvika ytterligare underskott under 2017 ökar betydelsen av att hälso- och sjukvården bedrivs i så kostnadseffektiva vårdformer som möjligt.

Enligt förvaltningen har hälsomottagningarna i förhållande till kostnaderna mycket låga besöksvolym. Dessa har sin huvudsakliga förklaring i alltför få inkomna remisser enligt de anslutningskriterier som gäller för mottagningarna. För att komma tillrätta med problemet har tänkbara åtgärder för att öka besöksvolymerna diskuterats. Om de genomförs kommer de sannolikt att leda till en ökning av remisserna till verksamheten. Men enligt förvaltningens bedömning kommer detta inte att resultera i en besöksökning som motiverar de höga kostnaderna satt i relation till besöksvolymerna.

Hälsomottagningarna är i dag lokaliserade till tre länsdelar, medan personer i behov av hälsofrämjande insatser som kräver teamsamverkan finns i hela länet. Med tanke på de höga kostnaderna för nuvarande

hälsomottagningar är det enligt förvaltningens uppfattning inte möjligt att öka antalet mottagningar så att alla länsinvånare erbjuds detta vårdutbud. Ett långsiktigt och betydligt mer hållbart alternativ är att personer i behov av kvalificerade hälsofrämjande insatser erbjuds behandling och rehabilitering genom utvecklad teamsamverkan mellan personal i befintliga vårdstrukturer. Med denna inriktning som grund är det således mycket viktigt att utveckla incitament för teamsamverkan i avtalen med bland annat husläkarmottagningarna, primvårdsrehabiliteringen och öppenvårdspsykiatrin.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Åsa Himmelsköld
Avdelningschef

**Skrivelse av Susanne Nordling (MP) om att länets
Hälsomottagningar är nedläggningshotade**

Vi har precis fått kännedom om att förvaltningen förbereder ett förslag om att avveckla samtliga tre hälsomottagningar inom Stockholms läns landsting. Enligt förvaltningen kommer landstinget att kunna spara 20 - 25 miljoner kronor genom denna åtgärd. Detta tycker vi är helt uppåt väggarna felprioriterat.

Förslaget kan inte vara annat än en panikåtgärd med syfte att kortsiktigt spara pengar och det kan inte ha gjorts någon analys över vilka negativa konsekvenser detta kommer att få för den enskilda patienten men också ekonomiskt för landstinget. I sammanhanget är 25 miljoner kronor en liten investering – hela hälso- och sjukvårdsnämndens budget är på över 55 miljarder kronor. För att klara framtidens hälso- och sjukvård så måste vi arbeta med hälsovård. Det är den bästa investeringen vi kan göra för att både minska ohälsa, hindra att ohälsa uppstår samt för en långsiktigt hållbar ekonomi.

Vi har redan idag svårt att nå upp till jämlik vård och jämlik hälsa i länet, speciellt i områden med tunga socioekonomiska faktorer. De tre hälsomottagningarna bör därför vara länets flaggskepp och utnyttjas ännu bättre. För Stockholms läns landsting behöver fler hälsomottagningar inte färre.

- Varför läggs hälsomottagningarna ner?
- Har ni beräknat de långsiktiga konsekvenserna av vad en nedläggning av hälsomottagningarna kommer att innebära?
- Vilken avancerad hälsovård kommer medborgarna efter denna nedläggning att erbjudas?